

Sivari&Totaali

Antimilitaristinen kulttuurilehti

1/2008

Ruotsalaisen asekaupan porteilla

Sisältö

Kotimaa s.3-5:

- Patriaa vastaan!
- Jälleen uusia syrjintätapauksia
- Lievempi laki leikkaa totaalien tuomioita
- Vangitut totaalit
- Tiukka armahduslinja
- Paikallistoimintaa Turussa ja Jyväskylässä
- Takaisin akkavaltaan

Ulkomaat s.6-9:

- Voitto turkkilaisille kieltäytyjille
- Aseistakieltäytyjät yhä vankeuteen Azerbaidzhanissa
- Pellet rynnivät Belgiaan
- Tottelemattomat Ruotsalaiset

Henkilökuvaa s.10:

- Aseistakieltäytyjäliiton moottori

Siviili palveluksessa s.11:

- Sellonsoittajasavari

Kolumni s.12:

- Kaikki tai ei mitään

Siviilipalvelus s.13:

- Juuso kuskaa lapsia

Kulttuuri s.14-16:

- Toivon ja epätoivon Palestiina
- Gazalainen kesäloma
- Make peas, not war!

In English s.16:

- Neocolonization

Matkan varrelta s.18-19:

- Lähi-itä ei lupaa paljoo aseistakieltäytyjälle

Avoimet ohjelmistot s.20-21:

- Tabula Rasa

Maailman konfliktit s.22-23:

- Irakin miehityksen huonoin vuosi

Kirjat s.23:

- Ruotsista mallia Suomen turvallisuuteen

Kansi: Carl-Magnus Höglund

Ofog järjesti kesällä 2007

Disarm07-rauhaleirin Ruotsin Karlskronassa.

Kesäkuussa 2008 vuorossa on Disarm08 jälleen ruotsalaisia asevalmistajia vastaan.

Pääkirjoitus

Aseettomat naiset

Lasikatto naisten urakehityksessä on edelleen totta "tasa-arvoisessa" Suomessa. On hyvin tyypillistä, että firman työntekijöistä suurin osa on naisia, mutta johtajan palleilla istuivat miehet. Aseistakieltäytyjäliitto osoittaa omalta osaltaan, että näin ei tarvitse olla. Liiton reilusta 1300 jäsenestä noin 15 prosenttia on naisia, mutta hallituksen puheenjohtajana ahkeroi viime vuoden lopulta lähtien nuori opiskelijanainen, Tuuli Vuori. Itse puolestaan aloitin liiton osavastuuna tiedottajana ja Sivari&Totaali-lehden päätoimittajana vuoden alusta. Tervetuloa muillekin naisille, mukavaa on, pääosin miehistä koostuvan hallituksen ja aktiivien parissa.

Asevelvollisuus ja aseistakieltäytyminenkin ovat yhteiskunnan mielestä "miesten juttuja". Seitsemän vuotta AKL:ssä toimineena ja usein järjestön infopöytää pitäneenä minulle on usein tullut ivallisesti ihmettelemään: "eihän nainen voi olla aseistakieltäytyjä." Ai. Miksi ei?

Valitsin, että en mene armeijaan edes vapaaehtoisesti. Sotailosta rahoitetaan minunkin verovarjoillani. Yhteiskunta, jossa elän, tuputtaa kansalaisilleen oppia ala-asteelta lähtien tiukan hierarkiseen väkivaltakoneistoon uskomisesta. Sotilaat tappavat maailmalla tavallisia siviilejä, myös naisia ja lapsia. Miksi tämä ei koskettaisi minua, naista?

Mielestäni kouluissa kannattaisi ottaa oppiaineeksi rauhan koulun teemat eli miettiä sotien syiden ehkäisemistä ja konfliktien ratkaisemista ilman väkivaltaa. Rauhanliitto ja Sadankomitea voisivat opastaa, kuinka tätä voi tehdä lapsille mukavalla tavalla, esimerkiksi teatterileikeillä. Kenties tämä saattaisi osaltaan vähentää myös sitä naisia kirjaimellisesti koskettavaa seikkaa, että Suomi on maailman kärjessä, mitä tulee parisuhdeväkivallan tilastoihin.

Miira Rauhamäki
päätoimittaja

Sivari&Totaali-lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Toimitus:

Miira Rauhamäki (päätoimittaja),
Simo Hellsten (toimituspäällikkö,
lehden ulkoasu), Avustajat:
Juha Keltti, Sampsa Oinaala,
Pontus Purokuru, Kaj Raninen,
Simon Scherff, Heikki Sovijärvi,
Sami Vaahterus, Tuuli Vuori,
Vesa Vuori

Painopaikka:

Painotalo Auranen, Forssa
Joutsenmerkitty painolaitos,
lupanumero 441-097

Lehti ottaa mielellään vastaan uusia avustajia, juttuideoita ja palautetta. Sivari&Totaali ei pysty maksamaan tekijöille palkkoita. Otathan yhteyttä päätoimittaja Miira Rauhamäkeen puh. 044-276 8080 tai sposti miira.rauhamaki@akl-web.fi tai käväsellä Rauhanasemalla (Veturitori 3, Pasila) toimiston päivystysaikoina ma ja to klo 14-18 tai erikseen sovittuna aikana.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeleidensa takana.

Aseistakieltäytyjäliitto/
Sivari&Totaali
Rauhansema
Veturitori 3
00520 Helsinki
www.akl-web.fi

Tilaukset 13 euroa/vuosi.
Tili SAMPO 800017-750541.
Lehden tilaus sisältyy Aseistakieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

Sivari&Totaali on Aikakauslehtien liitto ry:n sekä kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen.

Patria vastaan!

■ AKL ja Muurinmurtajat-ryhmä on aloittanut Patrian toimintaa kritisoivan kampanjan. Suomen valtion suurelta osin (73,2 %) omistama Patria on osallinen niin kansainvälisten ja kansallisten lakien kuin ihmisoikeuksienkin rikkomuksiin. Konzernin kautta Suomen valtio tukee globaalia militarismia ja korruptiota.

Kampanjan tavoitteena on tiedottaa Patrian rikoksista ja

kannustaa ihmisiä antimilitaristiseen toimintaan. Voit järjestää mielenosoituksen tai osallistua meidän järjestämäämme, levittää kampanjan materiaalia tai tulla itse suunnittelemaan sitä.

Tarkemmat teesimme Patriaa vastaan voit lukea Sivari&Totaalin edellisestä numerosta (5/07) tai kampanjan sivuilta:

www.patriakampanja.blogspot.com

Jälleen uusia syrjintätapauksia

■ Aseistakieltäytyjäliitto on puuttunut vuoden 2008 ensimmäisinä viikkoina taas useisiin aseistakieltäytyjiin kohdistuviin syrjintätapauksiin. Työvoimatoimistojen mol.fi -sivustolla on jälleen esiintynyt ilmoituksia, joissa työnantaja kertoo etsivänsä ”armeijan käynnyttä” työntekijää. Tällainen edellytys ilman yhdenvertaisuuslain mukaisia, erittäin tiukkoja perusteita on kielletty. Laittomia ilmoituksia hyväksyneet työvoimatoimistot ovatkin ne kiireen vilkkaa korjanneet Aseistakieltäytyjäliiton huomautettua asiasta.

Helsingin pelastuslaitoksen pelastuskoulu taas vaati lehti-ilmoituksessaan pelastajakurssil-

le hakevilta opiskelijoilta ”varusmiespalveluksen suorittamista”. Kurssin hakuohjeissa kerrottiin, että vaatimus koskee vain miehiä ja siviilipalveluskin hyväksytään. Syrjivä ilmoittelu on jo itsessään syrjintää riippumatta siitä, mitä ilmoittajalla itse asiassa on tarkoitus sanoa. Pelastuskoulu on luvannut luopua laittomuuksista jatkossa.

Myös tapaukset, joissa varusmiehille myönnettävä alennus esimerkiksi matka- tai pääsylip-puihin ei koske sivareita, ovat joko selkeää syrjintää tai ainakin hyvin kyseenalaisia. Myös tällaisista tapauksista kannattaa ilmoittaa AKL:oon.

Kaj Raninen

Lievempi laki leikkaa totaalien tuomioita

■ Totaalikieltäytyjille tuomiotaan yhä vankeutta puolet jäljellä olevasta palvelusajasta. Vuoden alusta rangaistukset lyhenivät siviilipalvelusajan lyhentyessä. Loviisan käräjäoikeudessa on käsitelty alkuvuodesta useita siviilipalvelusrikosjuttuja, joissa tuomio on annettu uuden lain mukaan, vaikka kieltäytyminen on tapahtunut ennen lain voimaantuloa. Käräjäoikeus on noudattanut niin saottua lievemmän lain periaatetta rikoksen tekoajan lain sijasta, kuten Suomen rikoslaki edellyttää. Kieltäytyjä on saanut enimmillään 181 päivän vankeusrangaistuksen, kun vanhan lain mukaan olisi tullut 197 päivää.

Aseistakieltäytyjäliitto on ideoinut ”33 vrk:n kieltäytymiskampanjaa”. Kampanjan tarkoitus on korjata uuden lain siirtymäsäännös. Säännöksen mukaan vanhaa, syrjiväksi todettua 395 päivän palvelusajaa sovelletaan niihin sivareihin, joiden palvelus alkoi ennen vuodenvaihdetta.

Mahdollisesti heitä ei voisi tuomita 362 palveluspäivän jälkeen tapahtuneesta kieltäytymisestä. Loviisan käräjäoikeus on soveltanut lievemmän lain periaatetta myös niihin, joiden palvelus oli alkanut vanhan lain aikana.

Kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 15 artiklan perusteella periaate voisi koskea myös lainvoimaisia tuomioita. Artiklassa lukee, että jos rikoksenteon jälkeen lailla säädetään sovellettavaksi lievempi rangaistus, rikoksenteon tulee päästä tästä osalliseksi. Aseistakieltäytyjäliitto vaatii oikeusministeriötä lyhentämään täytäntöönpanutuja rangaistuksia.

Juha Keltti

Vangitut totaalit

1.2.2008 Suomen vankiloissa istui 14 aseistakieltäytyjää. Tukipostia saa lähettää ainakin seuraaville totaali kieltäytyjille:

Timo-Tapio Mäkelä
(29.10.2007-29.4.2008)
Tuomas Närvä
(4.2.2008-20.8.2008)
Helsingin avovankila
Vantaan osasto
PL 36
01531 Vantaa

Petri Lehto
(2.11.2007-19.5.2008)
Keravan vankila
PL 133
04201 Kerava

Tatu Marttila
(4.9.2007-20.3.2008)
Jokelan vankila/avo-osasto
PL 20
05401 Jokela

Matias Silmunen
(1.10.2007-.4.2008)
Käyrän vankila
Pappilantie 36
21370 Aura kk

Mika Kalliokoski
(21.11.2007-5.6.2008)
Laukaan vankila
PL 55
41341 Laukaa

Pekka Peni
(29.11.2007-.6.2008)
Pelson vankila,
Kestilän avovankilaosasto
Turppasentie 2
92700 Kestilä

Tiukka armahduslinja

Tammikuussa 2001 AKL kävi presidentin virka-asunnolla vaatimassa totaali kieltäytyjä Sami M. J. Niemisen vapauttamista. Niemistä ei armahdettu.

■ Helsingin Sanomat julkaisi 26.1. artikkelin, joka käsitteli presidentti **Tarja Halosen** armahduspäätöksiä. Jutussa mainitaan, että Halonen on armahduttanut kahden viime vuoden aikana viisi aseistakieltäytyjää, vaikka KKO oli puoltanut armahduksen myöntämistä vain yhdessä tapauksessa.

Toisin kuin jutussa annetaan ymmärtää, presidentti Halosen armahduslinja totaali kieltäytyjiä kohtaan on ollut varsin tiukka – erityisesti kun otetaan huomioon, että kyseessä ovat viime vuoden loppuun saakka olleet, ihmisoikeussopimusten vastaisesta siviilipalveluksesta kieltäytyneet, Amnesty Internationalin mielipidevangeiksi toteutetun miehet. Suurin osa armahduksista on myönnetty vakavahkoihin terveydellisiin tai sosiaalisiin ongelmiin liittyvien perusteiden johdosta. Joissain tapauksissa kyseessä ovat olleet henkilöt, jotka olisi ollut syytä vapauttaa palveluksesta jo ennen tuomitsemista. Sen sijaan totaali kieltäytyjille, jotka ovat perustaneet anomuksensa ensi sijassa vanhan siviilipalveluslain syrjivyyteen, ei armoa ole herunut.

Kaj Raninen

Paikallistoimintaa Turussa ja Jyväskylässä

■ AKL-Turku herää jälleen eloon. Kaikki kiinnostuneet toivotetaan tervetulleiksi mukaan. Perustamiskokous on vasta tulossa, joten nyt on juuri oikea aika tulla suunnittelemaan tulevaa toimintaa! Lisätietoja saat osoitteesta turku@akl-web.fi.

Seuraathan myös ilmoittelua nettisivuillamme!

Myös Jyväskylässä yritetään käynnistää uudelleen aiemmin hyvinkin aktiivista paikallisryhmää. Lisää toimijoita kaivataan! Lisätietoja: jyvaskyla@akl-web.fi

Tilaa
uudistunut

YDIN

Kriittisesti yhteiskuntaa, politiikkaa ja kansainvälisiä yhteyksiä tarkasteleva lehti.

Suomen ainoa rauhanpoliittinen aikakauslehti.
Yli 40-vuotias, mutta aina ajan hermolla.

Neljä painavaa numeroa vuodessa.

YDIN 1/2008 ilmestyy 4.3.

Kestotilaus 28 €, vuosittainen 35 €

Tilaa netissä: www.ydinlehti.fi

Takaisin akkavaltaan

Tuuli Vuori aloitti uutena puheenjohtajana syksyllä ja Miira Rauhamäestä tuli vuodenvaihteessa AKL:n tiedottaja ja Sivari&Totaalin päätoimittaja. Vastaava naisvaltaisuus liitossa oli viimeksi 1990-luvun puolivälissä.

Teksti: Sampsa Oinaala, kuva: Vesa Vuori

AKL:n akat: vasemmalla Tuuli, oikealla Miira

Joskus ihmisen kohtalo on kirjoitettu tähtiin jo hänen syntyessään. **Tuuli Vuori** näki päivänvalon syksyllä 1987. Samana vuonna oli astunut voimaan kritisoiu, uusi siviilipalveluslaki, joka poisti vakaumusentututinnan, mutta pidensi palveluksen peräti 16 kuukauteen. Tuulin kummisetä ryhtyi tuoloin totaali kieltäytyjäksi ja päätyi vankilaan. Hieman myöhemmin Tuulin isä valitsi siviilipalveluksen.

20 vuotta myöhemmin Tuuli itse astui rauhanpalvelukseen: hänestä tuli Aseistakieltäytyjäliiton uusi puheenjohtaja.

Tuuli varttui Jyväskylässä ja Joensuussa. Antimilitarismi alkoi heräillä yläasteen alussa. ”Minulle valkeni, että kummisetäni istui 1980-luvun lopulla vankilassa aika pitkään. Se herätti miettimään, mikä nykyisessä systeemissä on vialla.”

Tutustuminen AKL:n materiaaliin ja Prometheus-leirillä käydyt keskustelut vahvistivat väki-

vallan ja väkivaltakoneistojen vastaisia ajatuksia. Yhdeksänellä luokalla Tuuli lähti mukaan AKL:n paikallisosaston toimintaan Jyväskylässä, liiton hallitukseen hänet valittiin keväällä 2005. Nyt uusi puheenjohtaja opiskelee toista lukuvuotta naistutkimusta ja sosiologiaa Helsingin yliopistossa.

Tuulille on itsestäänselvyys, että asevelvollisuuden ja militarismen kritiikki ei ole pelkästään miesten asia.

”Militarismi tarvitsee toimiakseen tukea kaikkialta yhteiskunnasta, ei vain miehiltä. Ei kai kukaan sanoisi, että sota on vain miesten asia, koska vain miehet menevät rintamalle? Minusta se, että yhteiskunnassamme on jokin niin totalitaarinen ja väkivaltainen instituutio kuin armeija, on ihan kaikkien asia. Se, että miesten odotetaan olevan valmiita väkivaltaan ja että miesten väkivalta nähdään lähtökohtaisesti joissain tilanteissa oikeutettuna, on epäterveellistä

kaikille.”

Teatteria ja löytöeläimiä

Vuoden alusta Sivari&Totaalilehden päätoimittajan pallille istui **Miira Rauhamäki**, joka samalla ryhtyi myös AKL:n osakaiseksi tiedottajaksi. Miira työskentelee AKL:n lisäksi vapaana toimittajana ja vääntää yhteiskuntapolitiikasta pro gradua valmiiksi Jyväskylän yliopistoon.

”Niin sanottu pieni maailmanparantaja-aktivisti minusta tuli 1997: ensin boikotoimalla Shelliä ja McDonaldsia ja suosiolla sivareita.”

Sen jälkeen Miira onkin tehnyt vapaaehtoistyötä rauhan, ympäristön, ihmis- ja eläin oikeuksien sekä löytöeläinten puolesta hengästyttävän määrän. Myös poliittinen teatteri on Miiran sydäntä lähellä. Hän on perustajajäsen Teatteri Poleemissa.

Miira löysi antimilitarismimuun aktivismin myötä. Hän on istunut AKL:n hallituksessa seitsemän vuotta.

”Kuten koirakouluttajanakin sanon: ei pitäisi puuttua pelkkiin oireisiin vaan syihin. Jos ei sotien syytä poisteta, tulee vain uusia oireita tilalle. Jos vain rytmistellään aseiden kanssa Nato tai rauhanturvajoukoilla sotalueille, ei puututa todellisiin ongelmiin. Pitäisi miettiä keinoja torjua elintasokuilut, epätasa-arvo ja luonnon tuhoaminen.”

Kuten Tuuli, Miirakin aloitti antimilitaristisen toimintansa Jyväskylässä. Mieleen on jäänyt esimerkiksi kansainvälisen aseistakieltäytyjäpäivän tempaus.

”Tarjoiltiin vegaanista totaali-kakkua Jyväskylän kävelykadulla. Pakkasta oli ihan simona – kakkukin jäätty. Miespuoliset raaskut istuivat itse kyhättyssä vankikopissa vanginpuvussa,

Voitto turkkilaisille kieltäytyjille

Turkin aseistakieltäytyjät ovat saaneet uuden voiton Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa.

Kaj Raninen

Kuvassa Sanar Yurdatapan

Strasburgissa kokoontuva Euroopan ihmisoikeustuomioistuin määräsi tammikuun alussa, että turkkilaiselle Ajatuksenvapausaloite-ryhmän edustajalle **Sanar Yurdatapanille** on maksettava 2000 €:n vahingonkorvaus ja 1500 € oikeudenkäyntikuluja. Yurdatapan oli tuomittu kahden kuukauden vankeuteen hänen tuettuaan aseistakieltäytyjä **Osman Murat Ülkea** (Ülken tapauksesta ks. esim. S&T 5/07 ja useat aikaisemmat nrot).

Tapaus sattui yli kahdeksan vuotta sitten. Sanar Yurdatapan jakoi 23.7.1999 Valtion turvallisuusvoimien rakennuksen edessä Istanbulissa lento-lehtisiä, jotka sisälsivät aseistakieltäytyjä Osman Murat Ülken julkilausumia. Samana päivänä hän ilmiantoi itsensä turvallisuusvoimien syyttäjälle ja ilmoitti julkaisseensa yleisesikunnan sotilasoikeuden kieltämää materiaalia. Syyte nostettiin saman vuoden lokakuussa. Yleisesikunnan sotilasoikeus totesi Yurdatapanin syylliseksi ”asepalveluksen välttelyyn yllyttämi-

seen” Turkin rikoslain mukaisesti. Hänelle langetettiin kahden kuukauden vankeusrangaistus ja sakkoja.

Puolueellinen oikeudenkäynti

Yurdatapan valitti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen. Valituksessaan hän selosti tuomiionsa rikkovan Euroopan ihmisoikeussopimusta, jonka mukaan hänellä olisi tullut olla oikeudenmukainen oikeudenkäynti. Puolustusministeriön ja yleisesikunnan nimittämistä ja niiden määräysten ja ohjeiden alaisuudessa toimivista kahdesta sotilastuomarista ja yhdestä upseerista koostuvaa yleisesikunnan sotilasoikeutta ei voida pitää riippumattomana ja itsenäisenä tuomioistuimena. Lisäksi tuomion antaminen lento-lehtisen julkaisemisesta rikkoi ihmisoikeussopimuksen turvaamaa ilmaisun vapautta.

Ratkaisussaan ihmisoikeustuomioistuin totesi, että kun siviiliä syytetään armeijan vastaisen propagandan levittämistä yleisesikunnan sotilasoikeudessa, epäilyksiä

tuomioistuimen riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta voidaan pitää ”objektiivisesti oikeutettuna”. Tuomioistuin totesi myös, että sotilasoikeuden tuomiolle antamat perusteet ovat ”relevantteja”, mutta eivät ”riittäviä oikeuttamaan kantajan ilmaisuvapautteen puuttumista”. Kyseessä oli siis myös ilmaisuvapauden loukkaus.

Käytännössä nämä juridiset voitot näyttävät auttavan vain vähän. Osman Murat Ülke joutuu edelleen elämään maanalaista elämää, vaikka ihmisoikeustuomioistuin antoi ratkaisunsa hänen edukseen yli kaksi vuotta sitten. Kuitenkin uusi ratkaisu tuo Turkin hallitukselle lisää painetta aseistakieltäytyjäongelman ratkaisemiseksi.

Aseistakieltäytyjät yhä vankeuteen Azerbaidzhanissa

■ Liittyessään Euroopan neuvostoon vuonna 2001 Azerbaidzhan lupasi mahdollistaa vaihtoehtopalveluksen tammikuuhun 2003 mennessä. Forum18 -uutistoimisto kertoo, että lupausta ei olla vieläkaan lunastettu. 22-vuotias Jehovan todistaja **Samir Huseynov** on tällä hetkellä vangittuna aseistakieltäytymisen johdosta.

EN:n parlamentaarinen yleiskokous hyväksyi huhtikuussa

2007 päätöslauselman, joka kehotti Azerbaidzhanin viranomaisia hyväksymään vaihtoehtopalveluslain ”ilman uusia viivytyksiä”. Näin kertoi **Denis Bribosia**, Euroopan neuvoston edustaja Bakussa, Forum 18:n haastattelussa 22. tammikuuta 2008.

”Tästä on kulunut yhdeksän kuukautta. Hallitus on ilmoittanut harkitsevansa asiaa, mutta lakia ei olla vielä hyväksytty”, Bribosia sanoi.

Jehovan todistajien mukaan läntisessä Azerbaidzhanissa sijaitsevan Geranboyn piirioikeus tuomitsi Huseynovin lokakuun alussa kymmeneksi kuukaudeksi vankilaan asepalveluksen välttelyn johdosta. Huseynov on ilmoittanut sotilasviranomaisille olevansa valmis suorittamaan siviilipalveluksen, jos sellainen mahdollisuus olisi olemassa.

Kaj Raninen

Pellet rynnivät Belgiaan

Teksti: Miira Rauhamäki, kuva: Tommi Koivula

Keväällä 1999 Belgialaiset aktivistit järjestivät kansainvälisen ydinaseiden vastaisen marssin Haagista Brysseliin. Matka päättyi mielenosoitukseen ja väkivallattomaan kansalaistottelemattomuuteen Naton päämajalla. Vuonna 2008 matkan kohde ja tarkoitus ovat samat.

Pääsiäisenä Naton päämajalle Brysseliin yrittää tunkeutua arviolta tuhatkunta rauhanaktiivia, joiden joukossa on myös pellearmeija.

”Belgialaisten lisäksi ihmisiä tulee mielenilmaukseen ainakin Iso-Britanniasta, Suomesta, Ruotsista, Hollannista, Saksasta, Ranskasta, Espanjasta, Italiasta, Tsekeistä, Kroatiaista ja Turkista”, War Resisters` International -verkoston (WRI) belgialainen työntekijä **Hans Lammerant** kertoo.

Pellet ja vähemmän punaneinäiset osallistujat haluavat kritisoida Euroopan maiden osallisuutta Naton kautta esimerkiksi Irakin ja Afganistanin sotiin. Lauantaina 22. maaliskuuta järjestettävässä NATO Game Over -mielenilmauksessa yritetään väkivallattomasti kiivetä päämajan aitojen yli, sulkea laitoksen toiminta ja etsiä kansainvä-

listen lakien nojalla todistusaineistoa sotavalmisteluista.

Lisäksi viikonloppuna 23.-24.3. järjestetään kansainvälinen seminaari aiheenaan Sotilaallinen globalisaatio ja väkivallaton vastarinta Euroopassa. Seminaarin ja mielenilmauksen organisoivat WRI ja Bombspotting-kampanja.

”Seminaarissa paneudumme siihen, mitä sotilaallinen globalisaatio käytännössä tarkoittaa: esimerkiksi mikä sotilastukikohden merkitys on ja kuinka tut-

kia sotilaallisten väliintulojen infrastruktuuria. Toisena seminaarinpäivänä keskitymme luomaan kansainvälistä rauhanaktiivien verkostoa ja toimintaa. Toivomme, että osallistujat käyttäisivät NATO Game Overin antia virittääkseen Naton vastaista kampanjointia kotimaissaan”, Lammerant selittää.

Aseistakieltäytyjäliitto järjestää tapahtumaan bussikuljetuksen Suomesta 17.-27. maaliskuuta. Samaan bussiin hyppää myös ruotsalaisia ja tanskalaisia aktiiveja.

Lisätietoa

www.akl-web.fi
www.bombspotting.be
 seminaarin ohjelma: www.vredesactie.be/page.php?id=126
 kansainvälisestä rauhanverkostosta: www.mcmilitary.org

Matkan hinta AKL:n jäsenille 150 €, muille 160 €. Ilmoittautumiset akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi tai 044-276 8080

Ofogin aktiivi Olof Svensson lukitsi itsensä Saab-asevalmistajan sisäänkäyntiporttiin. Ystävällinen poliisi irroitti hänet ja vapautti saman tien, jonka jälkeen Svensson lukittautui uudestaan porttiin uuden putken avulla.

AKL:n yhteistyökumppani Ofog

Tottelemattomat ruotsalaiset

Miira Rauhamäki, kuvat: Andreas Hedfors (Ofog)

Ruotsalainen rauhanaktiivien Ofog-verkosto ei paranna maailmaa vain puhumalla vaan suoralla toiminnalla.

Viiime ja toissa syksynä ruotsalaiset Ofog-aktiivit matkasivat Skotlannin Faslane365-kampanjan suurmielenilmaukseen AKL:n järjestämällä kuljetuksella. Vuonna 2007 matkalla Faslaneen suomalaiset osoittivat ofogilaisten kanssa mieltä Ruotsin Karlskronassa, Boforsin asevalmistajien toimipisteillä. Faslanessa, miele-

nosoittajien joukossa, ruotsalaisia pidettiin hyvin aikaansaavana toimintaryhmänä, koska he järjestivät keskenään Coulportin ydinasetukikohdan ”tutkimisen” eli kansalaistottelemattomuusaktion. Osa joukosta käveli ja osa ui tutkimaan sotavalmisteluja. Ryhmän uimarijäsen **Andreas Hedfors** päätyi paikallislehtien otsikoihin. Havaintonsa aktiivit luovuttivat myöhemmin Ruotsin ulkoministeri **Carl Bildtille**.

Maaliskuiseen Belgian NATO Game Over -mielenosoitukseen Ofogin toimijat kulkevat jälleen AKL:n bussikydyssä. AKL:n aktiiveille ja muille suomalaisille on käynyt kutsu osallistua ensi kesänä Ruotsin Karlskronassa

järjestettävälle Disarm08-rauhanleirille.

Ofogin juuret ulottuvat vuoteen 2002, jolloin joukko ruotsalaisia rauhanaktiiveja matkusti Faslanen mielenosoituksiin. Trident Ploughshares -ryhmän koolle kutsumassa, väkivallattomassa, kolmepäiväisessä kansalaistottelemattomuustapahtumassa pidettiin 186 ihmistä 12 maasta. Ofogin toimintatiedea kehkeytyi tuolloin: aktivismissä ydinaseettoman maailman puolesta.

Sosiaalifoorumissa militarismi pöydälle

Ofog-verkoston aktiivit ovat muun muassa ottaneet osaa ydinaseiden vastaiseen toiminn-

taan Iso-Britannian eri kaupunkien lisäksi Belgiassa Bombspotting-kampanjan järjestämissä mielenilmauksissa sekä olleet mukana pysäyttämässä asekuljetuksia Saksassa. Keväällä 2007 ofogilaiset häiritsivät norjalaisen sukellusveneen kulua Göteborgissa pidetyn Nato-konferenssin yhteydessä.

Kansalaistottelemattomuuden ja muiden väkivallattomien toimintamuotojen kautta Ofog haluaa vaikuttaa ydinasevaltoihin, jotta nämä noudattaisivat kansainvälisiä, ydinaseet kieltäviä lakeja. Vuosien varrella toimintasppektri on kasvanut ydinaseista myös muihin ase-teollisuuden osa-alueisiin, varsinkin Ruotsin asevientiin. Oleellinen osa verkostoa on sen hierarkiattomuus:

”Kaikilla kokoukseen paikalle tulleilla on yhtä lailla päätösvalta käsiteltävissä asioissa. Isoista päätöksistä keskustelemme myös sähköpostilistan kautta”, Ofogin aktiivi **Kimo Kjernmoen** kertoo.

Aluksi aktivistit asuivat lähinnä Göteborgissa, mutta nykyisin myös Malmössa ja Tukholmassa on aktiiviset paikallisryhmät.

Ofog haluaa osaltaan rakentaa kansainvälistä rauhantyön verkostoa, joka on valmis väkivallattomaan kansalaistottelemattomuuteen. 18.-21. syyskuuta 2008 Ofog järjestää Euroopan sosiaalifoorumissa Malmössa ohjelmaa eurooppalaisen, kansalaistottelemattomuutta käyttävän rauhan- ja aseidenriisuntaverkoston luomiseksi ja kutsuu sinne toimijoita kaikkialta maanosastamme.

Keskustelun ja toiminnan aiheina ovat muun muassa NATO, avaruuden militarisointi, Euroopan ydinaseet sekä globaali militarismi.

”Haluamme toimia ruohonjuuritasolla, antamalla jokaiselle mahdollisuuden toimia riippumatta henkilön aiemmasta kokemuksesta ja tietotaidosta. Toisaalta haluamme toimia silta-

Ofogin viime kesänä järjestämällä Disarm07-rauhanleirillä järjestettiin ns. Die-in-mielenosoitus. Aktivistit tukkivat asetehtaan päätoimiston sisäänkäynnin leikkimällä kuolleita. Poliisi ja media auttoivat osaltaan kulkuväylän tukkimisessa.

na eksperttien ja aktivistien välillä”, Ofogin aktiivit painottavat.

Tähtäimessä Ruotsin ase-teollisuus

Kesäkuussa 2007 Ofog järjesti Karlskronassa Keski-Ruotsissa Disarm07-toimintaleirin BAE Systemsiä, Saab Bofors Dynamicsia ja Partnerstech-asevalmistajia vastaan. Leirille osallistui noin 80 ihmistä seitsemästä maasta. Työpajojen ohella leirin aikana tehtiin viisi suoran toiminnan aktiota. Kjernmoenin mukaan leiriläiset muun muassa lukittautuivat asevalmistajan sisäänkäynnin porttiin, muodostivat maassa maakaavien ”kuolleiden” rivistön pääsisäänkäynnin eteen ja roikottivat banderolleja toimistorakennuksen korkealta katolta.

”Kolme yhtiötä nosti Ofogia vastaan syytteet, joissa ne vaativat noin 17 000 euron korvauksia. Emme tiedä, milloin oikeudenkäynti tulee olemaan”,

Kjernmoen selittää.

Tulevana kesänä Ofog järjestää Disarm08-rauhanleirin jälleen Karlskronassa, 14.-19. kesäkuuta.

”Ohjelmassa tulee olemaan ainakin toimintatreenejä ja infon jakamista sekä lakityöpaja. Osallistujat luovat itse ohjelman, eli kaikki ovat tervetulleita tuomaan ideoita tullessaan. Samoin kaikki paikalle tulleet jakavat vastuun leirin käytännöistä kuten ruuanlaitosta, median hoitamisesta, poliisin kanssa neuvottelemisesta ja niin edelleen. Eli vastuualueet jaetaan leiriläisten kesken. Haluamme kaikkien kokevan itsensä tervetulleiksi ja hyödyllisiksi”, Kjernmoen tähdentää.

Päämielenosoitus järjestetään tiistaina 17. kesäkuuta. Päähuomio kohdistetaan BAE Systemsiin.

”Yhtiö on valtavan kokoinen, kansainvälinen ja myy aseita USA:n aggressioon Irakia vastaan. Rohkaisemme toimijoita eri puolella maailmaa järjestämään paikallista toimintaa BAE Systemsin toimistoilla tai tehtailla 17. kesäkuuta”, Kjernmoen vinkkaa.

BAE Systems tekee yhteistyötä suomalaisen Patria-asevalmistajan kanssa. Aseistakieltäytyjäliitto on käynnistänyt kampanjan Patriaa vastaan.

Rauhanleiri kutsuu Ruotsiin

AKL:n toimijoita lähtee luultavimmin Disarm08-rauhanleirille Keski-Ruotsin Karlskronaan 14.-19. kesäkuuta. Kiinnostaisiko sinua lähteä mukaan? Tai osallistua Patrian vastaiseen toimintaan Suomessa?

Lisätietoja AKL:n toimistolta Miira Rauhamäeltä miira.rauhamaki@akl-web.fi tai 044-276 8080.

Aseistakieltäytyjäliiton moottori

Kaj Raninen tuli mukaan AKL:n toimintaan vuonna 1992. Hänen ansiostaan rauhantyö on jatkunut keskeytyksettä näihin päiviin asti.

Teksti: Sampsu Oinaala, kuva: Simo Hellsten

Tuskin enää annan elämänsäni yhtä suurta panosta rauhantyölle.”

Suunnilleen näin sanoi **Kaj Raninen**, 40, viestintäopiskelijoiden tekemässä dokumenttielokuvassa vuonna 1994. Arvio tuskin olisi voinut täydellisemmin mennä pieleen. Vuonna 2008 Raninen on edelleen Aseistakieltäytyjäliiton moottori.

Aika paljon oli tapahtunut jo ennen tuota dokumenttia. Raniselle määrätty palvelukseenastuminen armeijassa koitti keväällä 1992.

”Päätin jo 1980-luvun alussa, että armeijaan en mene. Totaalikieltäytymistä koskeva päätös syntyi joskus parikymppisenä: oivalsin lopullisesti, että asevelvollisuus ei toimi.”

Raninen kieltäytyi kuitenkin uudella tavalla – hakeutumatta ensin siviilipalvelukseen.

”Omasta puolestani totesin, ettei ole järkeä hakea siviilipalvelukseen, kun en sitä aio suorittaa. Armeijaa vastaanhan siinä ensisijaisesti oli tarkoitus protestoida.”

Valittu tie osoittautui nopeasti hankalaksi. Kieltäytymisestä seurasi tutkintavankeus ja lyhyt tuomio niskoittelusta. Sen jälkeen Raninen toimitettiin uudeen kasarmille ja uusista kieltäytymisistä seurasi sama kierros kerta toisensa jälkeen. Kierrettä jatkui huhtikuusta lokakuuhun, kunnes Raninen vapautettiin asevelvollisuudesta ”määrittelemättömän psyykkisen ongelman perusteella”.

Ei kurimus vielä tähänkään päättynyt. Seuraavana syksynä Raninen määrättiin istumaan suorittamatta jääneitä niskoittelutuomioita. Hänet vapautettiin vasta 37 päivän nälkälakon jälkeen. Samalla säädettiin laki, joka mahdollisti totaalkieltäyty-

Huhtikuussa 2003 poliisit pidättivät Kaj Ranisen Faslanen ydinsukellusvenetukikohdan pääportilta Skotlannissa.

misen suoraan armeijasta ilman siviilipalvelushakemusta.

Vankilakierteestä järjestökierteeseen

Vankilakierteensä jälkeen Raninen ajautui AKL:n osa-aikatyöntekijäksi. Aktiivikunta oli vaihtunut ja harventunut vuosikymmenen vaihteen siviilipalveluslakikampailun jälkeen ja tekijöistä oli puutetta.

”Alku oli toki melkoista opettelamista, koska minulla ei ollut minkäänlaista järjestökokemusta.”

Ranisen gradua vaille valmiit yhteiskuntatieteen opinnot saivat jäädä. Työ AKL:ssa ei katkennut edes siihen, kun palkka loppui laman myötä tehtyihin valtionavun leikkauksiin.

”Koen rooliksi tehdä AKL:ssa ennen muuta sitä, mitä kukaan muu ei tee”, Raninen muotoilee.

Häntä on kiittäminen siitä, että järjestön talous on kunnossa ja toiminta jatkunut keskeytyk-

settä läpi vaikeampienkin aikojen. Vuosikymmenen vapaaehtoistyörupeaman jälkeen Raninen on viime vuosina saanut jälleen osa-aikaista palkkaakin.

Raninen alkoi pohtia väkivalan mielekkyyttä 15-vuotiaana. Televisio vyörytti kuvaa Falklandin sodasta, jossa Brittiarmeija häätö argentiinalaismiehittäjät imperiumin perinnöksi jääneiltä saarilta. Myös 80-luvun hel sinkiläislähiöiden välinpitämättömän ilmapiiri vaikutti maailmankuvan muotoutumiseen.

Vuosien sitkeä puurtaminen on tuottanut tuloksia tiputellen. Viimeisin suuri voitto on uusi siviilipalveluslaki.

”Riittämättömyydestään huolimatta se on melko merkittävä saavutus myös omalta osaltani.”

Raninen muistuttaa silti myös arkisen työn merkityksestä.

”Jopa jokainen kerta, kun vastaan puhelimeen ja näin neuvon jotakuta, on omalla tavallaan haaste ja sen hoitaminen hyvin on saavutus.”

Sellonsoittajasivari

Larimatti Punelpuro suoritti siviilipalveluksensa Turun filharmonisessa orkesterissa.

Teksti: Sampsa Oinaala, kuva: Heikki Sovijärvi

Siviilipalveluksen voi Suomessa suorittaa lukemattomien eri tavoin. Vanhempien sukupolvien mielikuvissa siviilipalvelusmiehen yleisin työkalu taitaa edelleen olla luuta, mutta todellisuudessa valtaosa sivareista työskentelee koulutusta ja osaamista vaativissa tehtävissä. Heidän työpanoksellaan voi olla palveluspaikalle suurikin taloudellinen merkitys.

Siviili palveluksessa -sarja esittelee erilaisia tapoja suorittaa siviilipalvelus. Parhaimmillaan vastikään yhteentoista kuukauteen lyhentynyt työpalvelu voi olla hyödyllinen molemmin puolin – sekä palveluspaikalle että sivarille itselleen. **Larimatti Punelpuro** on malliesimerkki tästä. Hän suoritti kansalaisvelvollisuutensa soittamalla vuoden selloa Turun filharmonisessa orkesterissa.

Tyttöystävä viitoitti tietä

Larimatti tähtää ammattimuusikoksi. Sellonsoiton ammattio-pinnot hän aloitti vuonna 2002 Turun ammattikorkeakoulussa.

”Sellolle sävelletty klassinen ohjelmisto ei ole kovin suuri. Yritän opiskeluaikana soittaa siitä mahdollisimman suuren osan.”

Jo ammattiopintojen aikana hän alkoi esiintyä eri orkeste-reissa. Ensimmäisen keikkansa hän soitti kotikaupunkinsa Tu-run filharmonisessa orkesteris-sa. Myös Radion sinfoniaorke-steri ja Kuopion kaupunginorke-steri tulivat tutuiksi.

Opinnot katkesivat vuonna 2004, kun kutsu kävi siviilipal-velukseen. Alunperin aseista kieltäytymään painosti tyttöys-tävä, mutta palveluksen myötä Larimatin omakin mieli radika-lisoitui.

”Silloinen tyttöystäväni – nykyinen vaimoni – vastustaa yleistä asevelvollisuutta. Hän olisi varmaan ottanut eron, jos olisin mennyt armeijaan. Nyky-ään taidan itse olla vielä innok-kaampi vastustaja. Totaalikiel-täytymistäkin olisin harkinnut, mutta tässä tapauksessa sain si-varista niin paljon hyötyä tule-vaan ammattiini, että sivari oli selvästi paras vaihtoehto.”

Sivarista suunta tulevalle

Palveluspaikkaa ei tarvinnut kauaa haeskella.

”Olin kuullut jonkun suoritta-neen sivarin Kansallisopperan orkesterissa, joten kysyin asiaa Turun orkesterista.”

Koska Larimatti oli jo aiem-min avustanut orkesteria, oli vastaus heti myöntävä. Ammat-timuusikot eivät ole halpoja työ-

läisiä – siviilipalveluksen kaut-ta orkesteri sai riveihinsä vuo-deksi pätevän sellonsoittajan lä-hes ilmaiseksi. Myös Larimatil-le kauppa kannatti.

”Vuosi oli erittäin kiinnosta-va ja ennen kaikkea hyödylli-nen tulevaa ammattia ajatel-len. Sain soittaa hienoa orkeste-rikirjallisuutta ja käytännön kokemusta tuli paljon. Sivarin jälkeen olen saanut sieltä mon-ta keikkaa, joista on ollut iso apu opiskelijan kukkarolle.”

Palveluksen varrelta on jää-nyt mukavia muistoja.

”Kohokohtia Turussa olivat varmaan Bartokin tärkeimpien teosten esittäminen ja Wagne-rin Lentävän Hollantilaisen esi-tykset oikeilla laivoilla Aura-joessa.”

Orkesterissa vietetty vuosi vahvasti tulevaisuudensuunni-telmat. Pian sen jälkeen Lari-matille aukesivat Sibelius-aka-temian ovet. Turun filharmoni-sessa orkesterissa tie oli tasoitettu uusille siviilipalvelus-miehille. Heti Larimatin kotiu-duttua ruotuun astui käyrätor-vensoittaja.

Kaikki tai ei ketään

Teksti ja kuva: Joonas Räisänen, fil. yo, sivari 2005-06

Suomessa koko ikäluokka suorittaa asepalveluksen. Puolustusvoimissa on kuitenkin yhä vallalla ikivanha seksistinen käytäntö, jonka mukaan ”koko ikäluokka” tarkoittaa vain puolta ikäluokasta. Se on peräisin ajalta, jolloin kaikilla ihmisillä oli kyllä äänioikeus, mutta naisten kutsuminen ihmisiksi olisi ollut absurdiä. Yhä edelleen asepalvelukseen määrätään vain miehet. Tätä käytäntöä ei perustella missään: suurin syy lienee, ettei se olisi nykymaailmassa enää perusteltavissa.

Suomen perustuslain 2 luvun 6 §:ssä todetaan, ettei ihmisiä saa ”ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen – tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella”. Tämä periaate on kirjattu myös YK:n ihmisoikeuksien julistuksen toiseen ja seitsemänteen artiklaan. Asevelvollisuuslaki sen sijaan alkaa komeasti ”Isänmaan ja laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustukseksi on jokainen Suomen mies asevelvollinen.” Minkäänlaista perustuslaissa mainittua, hyväksyttävää perustetta tähän räikeään perusoikeuksien loukkaukseen ei lakitekstissä anneta.

Suomessa ei ole perustuslakituomioistuinta. Mutta tekeekö

Tarkoituksena oli ”saattaa asevelvollisuuslaki kaikilta osiltaan perustuslain vaatimukset täyttäväksi”. Siis kaikilta osiltaan. Lehdistötiedotteessaan puolustusministeriö kuitenkin sivuuttaa sukupuolinäkökulman täysin.

Asepalvelukseen kutsuttavien erottelulle sukupuolen perusteella ei ole olemassa järkevää perustetta. Naiset ja miehet

se perustuslaista meillä pelkkää kaunopuhetta, jonka henkeä saati kirjainta ei ole tarkoitus todella noudattaa? Jos kuudennen pykälän voi ohittaa noin kevyesti heti lain alkusanoissa, ei sillä voi odottaa olevan painoarvoa missään muuallakaan. Vai onko miesten koulu niin pyhä ja tärkeä osa kansallista itsetuntoamme, ettei yksikään itseään arvostava ääniharava voi ehdottaa asian muuttamista?

Vuonna 2004 Puolustusministeriö asetti toimikunnan valmistelemaan asevelvollisuuslain kokonaisuudistusta.

tulee asettaa täysin yhdenvertaiseen asemaan asevelvollisuuden suhteen. Siihen on monta tietä: asepalveluksen voi esimerkiksi hyvin säätää pakolliseksi kaikille. Tällöin myös naiset saisivat hyvän yleiskunnon ja erätaidot sekä uusia konfliktien ratkaisumalleja ja roimasti lisää arvostusta työelämässä. Ellei näin tehdä, on selvää, että palvelus on säädettävä vapaaehtoiseksi myös miehille. Puolustusintoa se tuskin laskisi, sillä tuoreen selvityksen mukaan lähes 80 prosenttia 15–19-vuotiaista pojista valitsisi armeijan, vaikka se olisi vapaaehtoista.

**PÄIVITÄ ITSESI
2008-LUVULLE!**

**SOLIDAARISUUSKALENTERIN
TILAAJALLE SIVARIPOIKAKALENTERI
KAUPAN PÄÄLLE! 15 e postikuluineen.**

Tilaukset:
www.rauhanpuolustajat.fi,
pulut@kaapeli.fi, (09) 7744310

-2008-

Sivari Juuso Paulasuo kuljettaa lapsia harrastuksiin ja terapiaan.

SOS-lapsikylä tarjoaa sivaripaikkoja Juuso kuskaa lapsia

Espoon SOS-lapsikylä otti vuoden 2007 lopulla töihin historiansa ensimmäisen sivarin. Tulevaisuudessa lapsikylässä aukeaa paikkoja useammallekin aseistakieltäytyjälle.

Teksti ja kuva: Miira Rauhamäki

Yli 40 vuotta Suomessa toiminut SOS-lapsikylä-järjestö otti ensimmäisen sivarinsa töihin marraskuussa 2007 Espoon Tapiolan toimipisteeseen. Kokemukset siviilipalvelusmies **Juuso Paulasuosta** ovat olleet niin hyviä, että jatkossa järjestö aikoo tarjota useampiakin palvelupaikkoja. Tammikuussa 2008 paperit allekirjoitettiin toisen sivarin kanssa Kaarinan SOS-lapsikylässä. Myös Punkaharjun, Viuhannin ja Ylitornion toimipisteistä löytynee jatkossa töitä lapsiystävällisille aseistakieltäytyjille.

”Tapiolassa voisi toimia kaksikin sivaria, niin hyvät kokemukset meillä on Juusosta. Hakemuksia on jo tullut paljonkin, mutta syynäämme tarkkaan halukkaat läpi”, Tapiolan SOS-lapsikylän johtaja **Jukka Kotkavuori** kertoo.

Hän on itse haaveillut sivarityövoimasta jo vuosia. Kotkavuoren idea on, että palvelupaikkoja tarjoamalla lastenhoidon alalle saataisiin innostettua

lisää miehiä.

”Meillä on Espoon pisteessä töissä 30 työntekijää, joista vain kuusi on miehiä. Nuoret miehet eivät välttämättä ajattele, että tämä ala olisi mielenkiintoinen”, Kotkavuori uumoilee.

Sotaleikit eivät kiinnosta

Juuso Paulasuo, 20, olisi voinut löytää helpommankin sivaripaikan. Hän kantaa hartioillaan paljon vastuuta ja vaitiolovelvollisuutta hoivatessaan huostaanotettuja, joskus kovia-

kin kokeneita lapsia.

Savonlinnasta palvelupaikan perässä Espooseen muuttanut Paulasuo joutui kertarysäyksellä oppimaan pääkaupunkiseudun ajoreitit. Hänen pääasiallinen tehtävänsä kun on kuskata lapsia milloin terapiaan, kerhoihin tai eskariin. Lisäksi Paulasuo istuu lapsenvahdina, hoitaa järjestelyjä ja viihdyttää jälkikasvua esimerkiksi leikkipuistossa.

”Hain ensin töihin Savonlinnan nuorisotoimeen, mutta kaupunki päättikin poistaa rahoituksen nuorisotoiminnan sivaripuolesta. Kotiseudulta ei sitten enää palvelupaikkaa löytynyt”, Paulasuo harmittelee.

Nuorimies kertoo pitävänsä työstä lasten parissa, mutta haittaa opintoja enemmän sosiologian tai sosiaalipsykologian parissa. Hän sanoo oppineensa palvelupaikassaan paljon:

”Työ kasvattaa ja muuttaa elämänarvojeni mielestäni parempaan suuntaan. Huonoina puolina ovat vuorotyön haitat – unirytmieni menee sekaisin.”

Sivariin hakeutuminen oli Paulasuolle selvä ratkaisu jo yläasteelta lähtien, vaikka kotikaupungissaan hän ei montaa sivaria ole tavannut:

”Tämä on hyvä tapa maksaa yhteiskunnalle takaisin saamastani terveydenhuollosta ja koulutuksesta. Toisaalta rauhaan pitää uskoa ja tehdä töitä sen eteen – rauha ei synny leikkimällä metsässä sotaa”, Paulasuo pohtii.

SOS-lapsikylä

- Kansainvälinen SOS-lapsikylä-järjestö on maailman suurin yksityinen lastensuojelujärjestö.
- Toimintaa on nykyisin 132 maassa. Ensimmäinen lapsikylä perustettiin Itävaltaan 1949.
- Suomessa toimii viisi SOS-lapsikylää ja SOS-nuorisokoti.

- Jokainen yhdistyksen hoiviin tullut lapsi elää yhdessä SOS-kylän perheensä kanssa, turvallisen aikuisen, sisarusten ja yhteisön tuen parissa.

Lisätietoja:
www.sos-lapsikyla.fi

Toivon ja epätoivon Palestiina

Median silmissä palestiinalaisten ja israelilaisten arki näyttäytyy jatkuvana väkivallan vyyhtenä. Toivon siemeniä, pelon siemeniä -valokuvanäyttely avaa ikkunan alueen arkeen: syihin elää, juhliä ja osoittaa mieltä.

Teksti: Miira Rauhamäki, kuva: Sami Kero/Helsingin Sanomat

En ollut eläissäni nähnyt puolen tunnin aikana yhtä paljon konekivääreitä. Uskonto, nationalismi, väkivalta ja vihanpito kietoutuivat toisiinsa”, Helsingin Sanomien valokuvaaja **Sami Kero** kuvailee työmatkaansa Palestiinaan ja Israeliin vuonna 2005. Keron ja useiden muiden valokuvaajien ja toimittajien eri aikoina miehitetyiltä alueilta kuvaamia töitä on esillä *Toivon siemeniä, pelon siemeniä* -näyttelyssä.

Kero ja muut kuvaajat näkivät muutakin kuin aseita: väkivallan keskelläkin ihmiset löytävät syitä elää arkeaan. He perustivat perheitä, hankkivat elantonsa ja jopa juhliivat. Toivon siemenet kytivät molemmilla ”rintamalla” myös erilaisissa aloitteissa rauhaan ja kanssakäymiseen.

”Näyttelyssä on kuvia muun muassa Women in Black -järjes-

Islamilainen jihad-äärijärjestö juhlii Gazan kaupungissa voittoa Israelista siirtokuntien purkamisen jälkeen. Kuvateksti: Inka Kovanen / Helsingin Sanomat

tön mielenosoituksesta”, **Anu Tuukkanen**, Amnesty Internationalin Suomen osaston maakohtaisen työn asiantuntija kertoo.

Kuvien aihekirjo on laaja. Osa töistä on otettu yksityisissä tilanteissa esimerkiksi ihmisten kodeissa, toiset kuvaavat esi-

Sarjakuvat

Gazalainen kesäloma

Teksti: Miira Rauhamäki, kuva: Laura Junka

merkiksi poliittista toimintaa julkisilla paikoilla kuten väenkokouksissa kaduilla. Näyttelyn järjestämisestä vastaavat Kirkon Ulkomaanapu, Amnesty Internationalin Suomen osasto ja Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry.

Kollektiivinen masennus

Palestiinalaisten elämänhalu ja kyky toivoa teki valokuvaaja **Laura Junkaan** vaikutuksen hänen asuessaan vuoden päivät Jerusalemissa 2000-luvun alussa. Hän on palannut useaan otteeseen Länsirannalle ja Gazaan kuvaamaan palestiinalaisten arkea.

”Viimeisen kahdeksan vuoden aikana toivo todellisesta muutoksesta parempaan on mielestäni lähes kuollut. Palestiinalaiset ovat kollektiivisesti masentuneita. Harva jaksaa enää uskoa parempaan huomiiseen, koska heidän kokemusmaailmassaan jokainen muutos on vienyt tilanteen entistä huonompaan jamaan. Ihmiset vetäytyvät yhä syvemmälle omaan yksityiseen elämäänsä, yhteisen poliittisen toiminnan sijaan”, Junka kuvailee.

”Jos valta-asetelmissa tapahtuisi suuri muutos, uskon että poliittinen toivo nousisi palestiinalaisten puolella heti pintaan. Nykyisessä tilanteessa on vain vaikea uskoa, että mikään neuvottelu tai sovittelu saisi Israelia tekemään sellaisia pitemmän tähtäimen myönnytyksiä, jotka parantaisivat palestiinalaisten elämänlaatua”, Junka jatkaa.

Hänen mielestään jo pienetkin teot veisivät tilannetta eteenpäin: palestiinalaisten liikumista pitäisi helpottaa tuntuvasti, maayhteys Gazan ja Länsirannan välillä avata ja siirtokuntien rakentaminen seisauttaa.

Loma pakolaisteltassa. Gaza elokuva 2003.

Sodan tuhoama ja sähköi-tojen ympäröimä Gaza on todennäköisesti yksi maailman kurjimmista elinpaikoista. Keskeltä aluetta löytyy poikkeava, elinvoimainen ja hymyilevä paikka. Kesäisin tämä noin 20 kilometriä pitkä hiekkaranta muuttuu värikkääksi leirintäalueeksi. Ranta on ai-

noa paikka, jossa voi viettää ulkoilmaelämää. Jotkut jopa pitävät siellä häänsä.

”Minusta rannalla vallalla oleva elämänilo oli tavallaan osa palestiinalaisten jokapäiväistä vastarintaa. Rannalla gazalaiset kieltäytyivät alistumasta uhrin rooliin. Vaikeuksista huolimatta ihmiset pitävät rannalla sisukkaasti hauskaa”, valokuva-

Leiri Gazassa. Laura Jungan valokuvia gazalaisesta kesälomasta. Näyttely on esillä Suomen valokuvataiteen museossa, Projekti-tilassa, maaliskuun loppuun saakka. Tallberginkatu 1G, Helsinki.

Toivon siemeniä, pelon siemeniä -näyttely on esillä vielä:

Pasilan kirjasto, Helsinki maaliskuu 2008
Ison Omenan kirjasto, Espoo 7.4.-19.4.2008
Lumo, Vantaa 2.5.-19.5.2008
Rovaniemen kirjasto, aulatila 21.7.-2.8.2008
Metso, Tampereen pääkirjasto 11.-24.8.2008
Kulttuurikeskus Caisa, Helsinki marraskuu 2008

Make peas, not war!

Hernekossua rauhan puolesta

Suomen sotien aikaan taisteluita käytiin hernekeiton voimalla. Nyt vihreät paljokasvit marssivat rauhan asialla.

Teksti: Miira Rauhamäki

Turvallista yhteiskuntaa ei kannata rakentaa aseilla, vaan rauha syntyy herneitä mussuttamalla. Tätä mieltä on uuden *Herne rokkaa* -keittokirjan tekijä **Jere Nieminen**.

”Herne on symppis ja ilmastoystävällinen kasvi. Siinä on tuhdisti proteiineja kasvissyöjälle. Herne on lempiruokani”, Nieminen selittää.

Hän viihtyy keittiössä yksin ja ystäviensä kanssa mukavaa aikaa viettäen, mutta ammatiltaan ”hernemies” on ympäristöpolitiikan tutkija Tampereen yliopistossa. Rauha ja ympäristöasiat ovat lähellä hänen

sydäntään. Herneellä on Niemisen mielestä monia ulottuvuuksia rauhan puolestapuhujana, ympäristö- ja ilmastoystävällisyytensä vuoksi:

”Ilmastomuutos ja muut ympäristöongelmat ovat nykyajan konflikteja. Niissä aina jotkut kärsivät ja jotkut hyötyvät – olivat ne sitten kasveja, eläimiä tai ihmisiä. Herne sovittelee näiden konfliktien osapuolten näkökulmia siten, että kärsijöitä on vähemmän eikä hyötyjien tarvitse luopua ravitsevasta ja maukkaasta ruoasta.”

Kottletteja kulinaristille

Niemisen mukaan herne on kaikkein ekologisin Suomessa tuotettava proteiininlähde. Naudanlihan tuottamiseen verrattuna herneproteiinin kasvattaminen vie vain seitsemäsosan tarvittavasta energiämäärästä. Sianlihan suhteen herne on kolminkertaisesti ekologisempi.

Herneen viljelyssä syntyy vain hyvin vähäisesti kasvihuonekaasuja. Ekologisuutta lisää kyseisen kasvin kyky sitoa typpeä ilmakehästä juurinystryöilään. Tämä ominaisuus vähentää lannoittamisen tarvetta. Ravitsemuksellisessa mielessäkin herne rokkaa: siinä on B-, K- ja C-vitamiineja, rautaa, magnesiumia, sinkkiä, kaliumia, fosforia ja kuparia. Niin ja tietenkin sitä muskelinkasvatusainetta eli proteiinia.

Keittokirjan ideana on myös kumota miellelyhtymät herneestä arkisena raaka-aineena. Ohjeiden avulla voi loihdita kulinaristin ruokapöytään esimerkiksi salsa- tai bombayn rokkaa, hernekottletteja, kroketteja, falafeleja, lasagnea tai metsäsieni-spagettilaatikkoa. Leivän päälle sopii pyöräyttää pinaatti-hernelevitettä tai vaikkapa herne-cashewpestoa. Dipiksi käy herneguacamole tai hummus. Pikkupurtavana voi tarjoilla hernepakoroita tai mausteisia hernemuffineja. Bileisiin antaa vauhtia hernekossu.

Vaan miltäpä kuulostaa jälkiruokana hernesorbetti? Want some peas, man?

Hernekebabit

25 kebabia eli 5 annosta

- 1 sipuli
- 2-3 valkosipulinkynttä
- 1 tölkki kasvishernekeittoa
- 1 prk tomaattipyreetä
- 1,5 dl kuorittuja seesaminsiemeniä
- 0,5 dl vehnä jauhoja
- 0,5 dl korppujauhoja
- 2 tl mustapippuria
- 2 tl paprikajauhetta
- 2 tl kurkumaa
- 2 tl jauhettua korianteria
- 2 tl kuivattua persiljaa
- 1,5 tl chilijauhetta
- rypsiöljyä tai grillauskastiketta paistamiseen

1. Hienonna sipuli ja valkosipulinkyntset.

set keskenään taikinaksi. Anna taikinan vetäytyä viileässä noin 10 minuuttia.

2. Ripottele leikkuulaudalle hieman jauhoja ja levitä taikina laudan päälle noin 2cm:n paksuiseksi levyksi.
3. Leikkaa taikinasta noin 3 x 2cm:n kokoisia ruutuja tai käytä pientä piparkakkumuottia.
4. Paista, uppopaista tai grilla kebabit. Grillatessasi voitele kebabit öljyllä tai grillauskastikkeella.
5. Tarjoile kebabit vartaissa maissin, tomaatin, sipulin, paprikan, kesäkurpitsan tai sienien kera. Kebabit maistuvat lohkoperunoiden kanssa tai pitaleipien täytteenä. Ne sopivat myös dipattaviksi.

Neocolonialism

To uphold a global market that benefits the Western powers, these powers have introduced neocolonialism. I would like to discuss in this article, how neocolonialism and military machine work.

Text: Simon Scherff, EVS-worker for AKL

Since the seventies of the last century no great Western power has aspired to rule all the countries it controls directly. The imperial overstretch so well described by the historian **Kennedy** has taught the Western powers a new form of colonialism, one that rules by contracts and indirect rule through local powers. But how much does the stick of the military rule alongside this carrot of economic and political dependency?

When describing neocolonialism there are the USA and Europe. The USA used to have only one colony: the Philippines, while the major powers in Europe had colonies in every part of the world. The European countries with former colonies often rely on their contacts with these former colonies to have control in their respected areas. A prime example of this is the Commonwealth led by Great Britain. The USA uses these old contacts, by keeping a good partnership with old colonizers like Great Britain, but relies mostly on its own network of bases and alliances. Behind the neocolonialism of the USA there is the Pentagonian

philosophy of relying on the words of **Clausewitz**; that war is 'the continuation of policy by other means'. Everywhere where there are policies of the USA, the US Army must from this point of view be able to continue these policies with 'other means'.

Maintaining bases

The USA can uphold its bases thanks to the alliances it has with the countries where those bases are. For instance Turkey, which is supplied with weapons by the USA and also always can rely on a certain amount of positive attitude from the USA towards its policies. If a country without US bases supports the USA in its ongoing policies, then it will also get support. Like Pakistan, which got support for its

nuclear weapons program, after guaranteeing support for the American war on terror. Opposite to these friendly gestures are the negative diplomatic and economic policies the USA can introduce, if a country doesn't help its policies – like USA did towards France under Chirac.

European countries can't deploy this costly policy of bases, because they simply don't have the economical or political power to do so. The European Union does try to build up an European army, which would be mobile enough to be able to support European policies globally. But because of internal strife between European countries, this is not yet possible.

The dominant culture

Like with old colonialism, neocolonialism isn't only an economic and military policy. The attitudes of the people involved make it possible for the power structures to work the way they do. The 'white man's burden' is essential for neocolonialism as a guideline to suppress the new colonies, so they can develop themselves as supportive states for the colonizer. As the 'white man' the Western power takes on the burden of being the father (military and economical might) and mother (foreign aid) figure, while the colony is the child who should be taught to fulfill the role of loyal subordinate and end up as the weak female partner of the strong male West.

Ramallahin tarkastuspisteellä joutuu odottamaan usein hyvin kauan pääsyä palestiinalaisalueelle.

Lähi-Itä ei lupaa paljoa aseistakieltäytyjälle

Israelissa asepalvelus koskee niin naisia kuin miehiäkin. Sami Vaahterus toteutti haaveensa matkustaa Palestiinaan ja Israeliin joulukuussa 2007, pohtien samalla aseistakieltäytymistä Lähi-idässä.

Teksti ja kuvat: Sami Vaahterus

Olin päättänyt matkustaa Palestiinalaisalueelle sekä Israeliin, koska alue vaikutti yhdeltä maailman mielenkiintoisimmista paikoista. Matkustamisen syy ei ollut fetissi päästä ihailemaan nuoria nättejä tyttöjä kaduilla aseiden kanssa, vaikka Israel onkin ainoa valtio maailmassa, jossa asepalvelus on pakollinen myös naisille.

Halusin nähdä maan, jota ei oikeastaan pitäisi edes olla olemassa – ainakaan palestiinalaisten mielestä. Pelkkä juutalaisen kulttuurin olemassaolo on jon-

kinlainen ihme. Euroopan antisemitistinen historia ei todellakaan antanut Israelin kansalle parhaita lähtöaskeleita. Syy Palestiinan alueen sekasortoon on historiassa. Holokaustia ei olisi saanut ikinä tapahtua ja kansainvälisen verkoston olisi pitänyt pitää palestiinalaisten oikeuksista paremmin huolta.

Miksi alue on vielä tänä päivänä täynnä konflikteja ja militaristista kulttuuria? Militarismiin syyllisiä ovat yhtä paljon niin palestiinalaiset kuin israelilaisetkin. Oman osuutensa aiheuttavat naapurivaltioiden

sotilaalliset organisaatiot, esimerkiksi Hizbollah. Vaikka viha olisi kuinka kovaa, ei sitä silti tänä päivänäkään olla aseilla saatu ratkaistua.

Kieltäytyminen harvinaista

Yleinen asevelvollisuus Israelin puolustusvoimissa (IDF):ssä koskee juutalaisia miehiä ja naisia, druuseja ja tserkeesejä. Israelissa asuvat muslimit ja kristityt on vapautettu asevelvollisuudesta. Virallisesti aseistakieltäytyjäksi julistautuneita on vähän. Sen sijaan vapautuksen hankkineita ihmisiä on ny-

kyisin melko paljon. Joidenkin tietojen mukaan heitä oli muutama vuosi sitten jopa enemmistö asevelvollisista (ks. <http://akl-web.fi/aseistakieltäytyminen/israel>).

Pelkästään sen päättäminen, keitä armeijaan määrätään ja keitä ei, on hyvin epämääräinen ja kiistanalainen asia. Vuosittain muutamia kieltäytyjiä tuomitaan vankeuteen. Tuomioiden pituus on joitain päiviä viikosta kuukauteen. Kieltäytymisen uusiminen johtaa samantyyppisten tuomioiden uusiutumiseen. Vuonna 2006 IDF sai rekrytoitua 75 prosenttia asevelvollisista palvelukseensa.

Palestiinalaisilla ei ole omaa armeijaa. Poliittisilla puolueilla ja järjestöillä on omat sotilaalliset joukkonsa. Poliittisesta tilanteesta riippuen Israel joko koventaa tai pehmentää suhtautumistaan aseistakieltäytymiseen. Vuonna 2006 vankilassa oli 13 aseistakieltäytyjää. Vuonna 2003 heitä oli yli 100. On vaikea saada todellisia lukuja, koska osa välttää vankilan ja osa ei.

Israelissa aseistakieltäytyminen on hyvin monimuotoista. Jotkut kieltäytyvät toimimasta miehitysalueella, toiset kieltäytyvät menemästä reservipalvelukseen. Jokainen mies yrittää armeijan käymisen jälkeen määrätä vuosittain kuukaudeksi reservipalvelukseen 43-45 ikävuoteen asti. Myös reservistä kieltäytyminen aiheuttaa vankilareissun. Naisista suurin osa on vapautettu reservipalveluk-

Israelin rakentamaa turva-aitaa Betlehemin kohdalla Länsirannalla.

sesta, tosin vain perheen hoitamisesta johtuvasta pakollisesta syystä. Jotkut taistelujoukoissa palvelleet naiset joutuvat miesten lailla reservipalvelukseen.

Naisilla on huomattavasti heikommat oikeudet Israelissa, vaikkakin maanpuolustuksellisissa ja aseistakieltäytymisasioissa maassa ollaan periaatteessa sukupuolten kannalta tasa-arvoisia.

Kolmen vuoden uhras

Nuoret kokevat asepalveluksen ristiriitaisesti. Osa saattaa nauttia siitä ja hakeutua armeijauralle. Todella iso osa suhtautuu hy-

vin masentuneesti tähän isoon uhraukseen valtiolle. Miehet määrätään 18-vuotiaana suorittamaan 21-ikävuoteen asti kestävä palvelus. Naiset palvelevat yleensä kaksi vuotta. Kaikki israelilaiset, joiden kanssa keskustelin asiasta, kertoivat olevansa "aivan hajalla" koko järjestelmään. Itse en nähnyt yhtään iloista sotilasta matkani aikana.

Erilaiset pakkojärjestelmät, kuten valmistumassa olevan 550 kilometriä pitkän apartheidmuurin sisäänkäyntien tarkastuspisteet, ovat erittäin ikäviä paikkoja suorittaa palvelusta. Itse en menisi mistään hinnasta kolmeksi vuodeksi istu-

Sadankomitea

Committee of 100 in Finland

www.sadankomitea.org - www.pax.fi

Sadankomitea on vuonna 1963 perustettu antimilitaristinen, puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton rauhanjärjestö.

Sadankomitea tekee työtä, jotta Suomi olisi aktiivinen rauhan, turvallisuuden, ihmisoikeuksien ja vakauden edistäjä globalisoituvassa maailmassa. Sadankomitealaisten mielestä yhteiskunnan resurssit tulee käyttää kansalaisten hyvinvoinnin parantamiseen ja globaalien haasteiden - esimerkiksi sosiaalisen eriarvoisuuden, pakolaisuuden, terrorismin ja ympäristöongelmien ratkaisemiseksi asevarustelun sijasta.

Sadankomitea | Rauhanasema, Veturitori 3, 00520 Helsinki
toimisto@sadankomitea.org | puh. 09 75683551

TULE MUKAAN TOIMINTAAN!

- Helsingin Sadankomitean jäsenillat ja rauhanbileet ovat helppo tapa tulla mukaan toimintaan ja tutustua uusiin ihmisiin.
- Asevientiryhmä valmistelee Suomen ja EU:n asevientä käsittelevää raporttia. Ajankohtainen on myös Sadankomitean rypälepommeja vastustava kampanja. Lisätietoa mm. www.adressit.com/rypalepommit
- Kaakkois-Aasia-ryhmä on jo parikymmentä vuotta toiminut Itä-Timorin ja Indonesian väkivallattoman kehityksen puolesta.
- Turvallisuuspoliittinen työryhmä valmistelee vaihtoehtoista turvallisuuspoliittista selontekoa ja järjestää keskustelutilaisuuksia.
- Saat Ydin-lehden jäsenenä kotiisi neljä kertaa vuodessa.
- Liityt jäseneksi maksamalla jäsenmaksun 25 euroa (15 euroa vähävaraiset). Ilmoita viestissä nimesi ja osoitteesi. Voit tukea toimintaamme maksamalla haluamasi suuruisen tukimaksun. Tilinumero OKO 554128-2306.

Näin tehtiin Sivari&Totaali

Osa 1: Tabula Rasa

Sivari&Totaalin vuosikerran 2008 tekeminen aloitettiin todella tyhjältä pöydältä. Aloittaessani taittotyön edessäni oli kannettava tietokone, tyhjä kovalevy ja Linuxin asennus-CD.

Simo Hellsten

Sivari&Totaali tehdään kokonaan avoimilla ohjelmistoilla. Samat ohjelmat kuitenkin löytyvät myös Windowsille, mutta avoimeksi käyttöjärjestelmäksi paras valinta oli Ubuntu. Omalla koneellani asennus osoittautui helpoksi. Laitoin CD-levyn sisään ja seurasin ohjeita.

Ubuntun perusasennukseen kuuluu tarvittavista ohjelmista kolme: tekstinkäsittely **Open Office.org**, kuvankäsittelyohjelma **Gimp** sekä skannaustyökälu **XSane**. Loput ohjelmat täytyy asentaa itse. Lisätyökälu, joita tarvitsen lehden tekemiseen, ovat taitto-ohjelma **Scribus**, vektorigrafiikkaohjelma **Inkscape**, väriprofiili-kirjastot sekä valikoima ilmaisia fontteja. Koneen virittely muuhun kuin taittotyöhön on tietysti oma lisähupinsa.

Ubuntussa lisäohjelmien asennus tapahtuu Järjestelmävalikosta löytyvällä Synaptic-paketinhallinnalla. Tarvittavat ohjelmat etsitään listasta ja lisätään rasti nimien kohdalla oleviin ruutuihin. Kun muutokset

otetaan käyttöön, ohjelmat asentuvat automaattisesti.

Painotyöt tehdään normaalisti neliväritilassa eli syaanilla, magentalla, keltaisella ja mustalla painoväriellä. Scribus hallitsee neliväritilan, mutta Gimp on suunnattu enemmän digitaaliseen maailmaan, joten neliväriominaisuutta ei ole vakiona. Löysin kuitenkin Gimpiin laajennuksen nimeltä **Separate+**, jolla painovärit saa haltuun. Ohjelman löytää kehittäjän sivustolta cue.yellowmagic.info/software/separate.html, mutta Ubuntussa parhaiten toimii sille suoraan kohdennettu versio, jonka löysin osoitteesta www.ohweb.com.ar/gimp.

Ubuntuversion asennus tapahtuu yksinkertaisesti kopioi-

malla paketin kolme tiedostoa Gimp-ohjelman "Plug-in"-hakemistoon. Kun väriprofiilitkin on asennettu, Gimp on valmis painokuvien käsittelemiseen.

Kirjaimet tekevät lehden

Lehden ulkoasun suunnittelussa fonttivalinnat ovat kaikkein tärkein vaihe. Erilaisia fontteja löytyy kymmeniä tuhansia, mutta vain harvat niistä toimivat hyvin leipätekstissä. Useimmat korkealaatuiset fontit ovat maksullisia, mutta avoimistakin kirjainperheistä löytyy muutama hyvä vaihtoehto.

Päädyin aluksi valitsemaan kahdesta Bitstream-fonttivalmistajan avoimina julkaisemasta fontista kehitetyt versiot *DejaVu Sans* ja *Charis SIL*. Pian kuin-

PAX

WWW.PAX.FI

 RSS-feed

<http://www.pax.fi/rss.xml>

- Sadankomitean jäsenlehti Pax on ilmestynyt internetissä maaliskuusta 2007 alkaen, osoitteessa www.pax.fi. Lehti kertoo tuoreimmat rauhanuutiset, tiedottaa rauhanjärjestöjen toiminnasta ja tapahtumista. Laajat artikkelit ruotivat tarkasti niin ulkomaisia kuin kotimaisiakin aiheita. Pax on erinomainen julkaisukanava sadankomitealaisen äänesi kuuluville.

- Tule mukaan Pax-lehden toimituskuntaan ideoimaan, kirjoittamaan ja toimittamaan juttuja. Aikaisempi toimittajakokemus ei ole välttämätöntä. Artikkelit ja yhteydenotot: miira.rauhamaki@aki-web.fi.

- Voit tilata ilmoituksen verkossa ilmestyvän jäsenlehtemme PAXin ilmestymisestä sähköpostiisi. PAX ilmestyy kuukauden kahdeksan kertaa vuodessa. www.pax.fi

Tämäkin lehti on
toteutettu avoimen
lähdekoodin
ohjelmistoilla.

Mahdollisuuksia Osaamista Tietoa Bisnestä www.coss.fi

tenkin huomasin, että Charisilla rivikorkeuden asetukset aiheuttivat ongelmia anfangien kanssa. Vaihtoehto oli kuitenkin heti valmiina: käytän leipätekstissä alkuperäistä versiota *Bitstream Charter* ja puuttuvat erikoismerkit täydennän Charisista. DejaVu ei aiheuttanut ongelmia, joten sen alkuperäisversio *Bitstream Vera Sans* jää toistaiseksi vaihtopenkille.

Lehden nimiössä säilytän vuodesta 2003 asti käytössä olleen **Ray Larabien** suunnitteleman fontin *Pakenham*.

Sivupohjat ja vakioelementit

Toistaiseksi lehdessä tuntuu pärjäävän kahdella sivupohjalla, yksi oikealle ja toinen vasemmalle sivulle.

Vaikka Scribus tarjoaa helpon automaattisen palstajaon, päätän käyttää monipuolisempaa lähestymistapaa: ketjutan yksipalstaisia tekstikehyksiä käsipelillä. Työn helpottamiseksi

piirrän sivulle apuviivoja sekä pysty- että vaakasuunnassa. Yksittäisten viivojen hallinta Scribusen työkalulla on helppoa, mutta automaattisia viivastoja ei voi laatia sovittamalla samanaikaisesti pystyviivat marginaaleihin ja poikkiviivat sivuunaan.

Sivunumeron taustan ja muutamia muita vakioelementtejä teen perinteisellä musteella ja siirrän tuotokset tietokoneelle XSane-skannaustyökalulla. Skannatut kuvat joko muunnan Inkscapella vapaasti skaalattaviksi vektorikuviksi, tai käytän bittikarttoina, säädettyäni värit Gimpillä.

Scribus tukee osittain Inkscapen oletusmuotoa SVG:tä, tallennettuja kuvia, mutta EPS osoittautui varmemmaksi vaihtoehdoksi kuvien siirtoon. Inkscapen rajoitus on, ettei ohjelma tue neliväritilaa. Siksi sen käyttö rajoittuu lehdessä pääasiassa mustavalkoisein ele-

mentteihin, mutta Scribusessa ainakin yksinkertaisia EPS:nä tuotuja kuvia pystyy värittämään edelleen.

Ohjelmista löytyy paljon ohjeita ja lisätietoa netistä.

Alla muutamia esimerkkejä:

Ohjeita Scribusen käyttöön:
–Suomeksi: ukiwiki.novida.fi/index.php/Scribus-kurssin_nauhoitteet
–Englanniksi: docs.scribus.net

Ohjeita Gimpisiin:
–Suomeksi: gimp-suomi.org
–Englanniksi: gimp-savvy.com/BOOK/

Ubuntu-Linux:
–Suomeksi: www.ubuntu-fi.org

Ohjelmista, niiden asentamisesta ja käytöstä lisää lehden www-sivuilla ilmestyvässä blogissa.
Seuraavaksi: Kuinka työskentely käytännössä toimii?

Irakin miehityksen huonoin vuosi

Vaikka tilanteen väitetään parantuneen, vuosi 2007 oli huonointa aikaa Irakin tähänastisessa miehityksessä.

Teksti: Dahr Jamail, käänös: Pontus Purokuru

Yksi vuoden 2007 ensimmäisistä suurista siirroista oli Yhdysvaltojen hallituksen helmikuun puolivälissä käynnistämä ”hyöky”-strategia [engl. *troop surge*, **Bushin** yritys parantaa Irakin tilannetta lisäämällä joukkoja. toim. huom.]. Tarkoitus oli kohentaa turvallisuutta Bagdadissa ja läntisessä al-Anbarin maakunnassa, jotka ovat kaksi maan väkivaltaisinta aluetta. Kesäkuuhun mennessä joukkoja oli lisätty 28 000 sotilalla, ja niiden kokonaisuus ylitti 160 000.

Syksyn mennessä Irakissa oli yli 175 000 yhdysvaltalaista sotilasta. Kyseessä on tähän asti suurin määrä joukkoja maassa. Samalla kun Yhdysvaltain hallitus puhuu edelleen joukkojen osittaisesta poisvetämisestä, paikalla olevien sotilaiden lukumäärä näyttää olevan ristiriidassa näiden lupausten kanssa. Bushin hallinto sanoi ”hyöyn” tähtäävän lahkosten välisten taposten hillitsemiseen ja ajan voittamiseen Yhdysvaltojen tueman pääministeri **Nouri al-Malikin** hallituksen poliittisille uudistuksille.

Irakin Punaisen ristin mukaan kotoaan ajettujen irakilaisien määrä nelinkertaistui hyöyn aikana. Vuoden 2007 lopussa YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun toimisto (UNHCR) arvioi Irakin sisäisiä pakolaisia olevan yli 2,3 miljoonaa ja maasta paenneiden määrän olevan myös 2,3 miljoonaa. Irakin kokonaisväkiluku on noin 25 miljoonaa. Kansalaisjärjestö Refugees International kuvailee Irakin pakolaisongelmaa ”maailman nopeimmin paisuvaksi pakolaiskriisiksi”. Lokakuussa Syyrian hallitus alkoi vaatia irakilaisilta viisumia. Siihen asti Syyria

oli ainoana maana sallinut irakilaisien tulon ilman viisumia. Uudet rajoitukset ovat saaneet jotkut irakilaiset palaamaan Bagdadiin, mutta heidän määränsä on runsaasti alle 50 000. UNCHR:n äskettäisen tutkimuksen mukaan alle 18 prosenttia Irakiin palaavista perheistä palasi sinne vapaaehtoisesti. Suurin osa tuli takaisin, koska heiltä puuttui viisumi, rahat loppuivat tai heidät karkotettiin.

Ruumiita kaduilla päivittäin

Lahkojen väliset tapot ovat vähentyneet viime kuukausina, mutta jatkuvat edelleen. Joka päivä Bagdadin kaduille jätetään ruumiita. Yksi syy väkivalan vähentymiseen on siinä, että suurin osa Bagdadia on käytännössä jaettu lahkolinjojen mukaan. Kokonaisia kaupunginosia ympäröivät nyt betoniset, paineallan kestävät muurit ja tiukat turvatarkistuspisteet. Normaali elämä on lähestulkoon hävinnyt näkyvistä. Irakin Punainen risti arvioi kahdeksan kymmenestä pakolaisesta olevan kotoisin Bagdadista.

Vuoden 2007 loppuun mennessä hyökkäykset miehitysjoukkoja vastaan olivat vähentyneet huomattavasti, mutta niitä tehdään yhä yli 2000 joka kuukausi. Irakin infrastruktuuri, kuten juomaveden saatavuus ja sähkönjakelu, on paranemaan päin, mutta pysyy silti hyökkäystä edeltänyttä tasoa alempana. Samoin on öljyn viennin ja työpaikkojen kanssa. Irakin hallituksen mukaan työttömyys on 60-70 prosentin luokkaa.

Kesäkuussa julkaistu Oxfam Internationalin raportti kertoo, että 70 prosentilla irakilaisista ei ole turvallista juomavettä ja

43 prosenttia elää alle dollarilla päivässä. Raportin mukaan lisäksi kahdeksan miljoonaa irakilaisista tarvitsee hätäapua.

”Irakilaiset kärsivät lisääntyvästä ruoan, asuintilojen, veden ja viemäroinnin, terveydenhuollon, koulutuksen ja työpaikkojen puutteesta”, tutkimuksessa sanotaan. ”Niistä neljästä miljoonasta irakilaisesta, jotka ovat riippuvaisia ruokatuesta, vain 60 prosentilla on tällä hetkellä mahdollisuus saada ruoka-annoksia hallituksen julkisen jakelujärjestelmän kautta, verrattuna 96 prosenttiin vuonna 2004.”

Lapset kärsivät eniten

Lähes 10 miljoonaa ihmistä on riippuvaisia hauraasta ruoanjakelujärjestelmästä. Joulukuussa Irakin hallitus ilmoitti leikkaavansa ruoka-annoksessa olevien tavaroiden määrän kymmenestä viiteen ”varojen puutteesta ja kiihtyvistä inflaatiosta” johtuen. Inflaatiiovauhdin sanotaan virallisesti olevan noin 70 prosenttia. Leikkausten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2008 alussa. Ne ovat johtaneet varoituksiin yhteiskunnallisista levottomuuksista, jos nousevaan köyhyyteen ja työttömyyteen ei tartuta.

Irakin lapset kärsivät edelleen eniten. Lasten aliravitsemus on lisääntynyt hyökkäystä edeltäneiden talouspakotteiden ajan 19 prosentista tämän hetken 28 prosenttiin.

Vuosi on myös ollut yksi koko miehityksen verisimmistä. Just Foreign Policy -niminen ryhmä, ”USA:n ulkopolitiikan uudistamiselle omistautunut, riippumaton ja puolueeton, kaikille avoin järjestö”, arvioi Yhdysvaltojen johtamassa hyök-

Kirjavinkki

Ruotsista mallia Suomen turvallisuuteen

Teksti: Miira Rauhamäki

käyksessä ja miehityksessä tähän asti kuolleiden irakilaisten kokonaismäärän olevan 1 139 602. Viime vuonna Irakissa tapettiin 894 yhdysvaltalaisista sotilasta, mikä icasualties.orgin mukaan tekee vuodesta 2007 koko miehitysajan tappavimman USA:n armeijan kannalta. Kaikkiaan tähän mennessä Irakissa on USA:n puolustusministeriön mukaan kuollut ainakin 3896 yhdysvaltalaisista sotilasta.

Toiveet sovinnosta kadonneet

Yhdysvaltojen armeijan pyrkimykseen vähentää väkivaltaa on liittynyt entisille vastarintaliikkeen taistelijoille maksaminen. Vuoden 2007 loppupuolella Yhdysvaltojen armeija alkoi maksaa entisille militanteille 300 dollarin kuukausipalkkaa ja kutsua heitä nimityksellä ”huolestunut kansalainen”, *concerned local citizen*. Joskin tämä menettelytapa on vähentänyt väkivaltaa al-Anbarissa, se on myös lisännyt poliittista jakoa hallitsevan šiialaisen puolueen ja sunnalaisten välillä – suurin osa maksetuista ”huolestuneista kansalaisista” on nimittäin sunnimuslimeja. Pääministeri Maliki on sanonut, ettei näitä ”huolestuneita kansalaisia” tulla ottamaan mukaan hallituksen turvallisuuselimeen, joka on etupäässä koottu erilaisten šiialaisten miliisijärjestöjen jäsenistä.

Niin sanotun hyöyn epäonnistumista alleviivaa se, että Yhdysvaltojen tukema Bagdadin hallitus on jakautuneempi kuin koskaan ennen, ja toiveet sovinnosta ovat kadonneet. Äskettäisen ABC:n ja BBC:n kyselyn mukaan 98 prosenttia sunnalaisista ja 84 prosenttia šiialaisista haluaa kaikki USA:n joukot

Todennäköisyys Suomen tai EU:n joutumiselle sotilaallisen hyökkäyksen kohteeksi on lähes olematon. Muualla maailmassa aseellisia konflikteja käydään edelleen, mutta valloitusotien sijaan kyse on lähinnä elintilasta, luonnonresursseista tai energian

saannista. Kylmän sodan aikana Suomi oli aktiivinen aseidenriisuntakysymyksissä, mutta on passivoitunut kahtiajaon jälkeen. Ruotsi on todennut sotilaallisen uhan poistuneen ja satsaa päähuomionsa ilmastonmuutokseen sekä joukkotuhoaseiden ja tartuntatautien torjuntaan. Miksi Suomi ei seuraa perässä?

Rauhanliiton ja Sadankomitean julkaisemassa, *EU-Suomen turvallisuuspolitiikka* -kirjassa haastetaan, miksi maailmanlaajuisesti sotien uhkaa ei olla pysytetty poistamaan yhteisestä halukkuudesta huolimatta? Kenties keinot ovat väärät?

Senja Korhonen ja Pirjo Riihelä (toim.): EU-Suomen turvallisuuspolitiikka (2008). Rauhanliitto ja Sadankomitea. 107 sivua. Kirja on ilmainen. Sitä voi tilata Sadankomitean toimistolta: www.sadankomitea.org/myyntituotteet tai puh. 09 75683551.

Hässäkän saa tilattua Sadankomitean toimistolta puhelimitse 09-75683551 tai www.sadankomitea.org

Hässäkkä

Pasifistinen toimintaopas

toim. Elina Turunen

Perusteos kaikille suorasta toiminnasta kiinnostuneille! Sadankomitean julkaisemasta tuoreesta oppaasta löydät perustietoa väkivallattomuuden periaatteista kansalaistoiminnassa sekä hauskoja toimintaideoita ja käytännön vinkkejä katuteatterista ja rekvisiitan teosta mitä erilaisimpiin tempauksiin.

Hinta 5 €

Aseistakieltäytyjäliitto

Yhteystiedot

Aseistakieltäytyjäliitto
Rauhanasema
Veturitori 3
00520 Helsinki
puh 09-7568 2444 (uusi!),
040-836 2786, fax 09-147 297
toimisto@akl-web.fi
<http://www.akl-web.fi/>

Aseistakieltäytyjien neuvonta

Päivystys ma ja to klo 14-18:
09-7568 2444 (uusi!)
muina aikoina 040-836 2786,
neuvonta@akl-web.fi
Osa-aikainen tiedottaja
Miira Rauhamäki 044-276 8080

Lakiapua

lakiasiainsihteerit Juha Keltti
040-56 38 731,
juha.keltti@akl-web.fi

Toimintaryhmät

AKL-Jyväskylä
akl-jyvaskyla@akl-web.fi

AKL-Turku
akl-turku@akl-web.fi

Oletko kiinnostunut AKL-toiminnasta omalla paikkakunnallasi? Ota yhteyttä toimistoon, niin neuvomme!

Muita yhteystietoja

War Resisters' International
5 Caledonian Road,
London N1 9DY, Britain
info@wri-irg.org
<http://www.wri-irg.org>

Liity jäseneksi

Aseistakieltäytyjäliiton jäseneksi voivat liittyä aseistakieltäytyjien lisäksi kaikki muutkin, jotka kannattavat liiton periaatteita. Perusjäsenmaksu on 10 euroa, alennettu maksu 5e (palveluksessa oleville sivareille, totaaliakieltäytyjille - joiden oikeusprosessi on kesken - ja kaikille maksuvuonna 22 vuotta tai vähemmän täyttävälle). Tukijäsenmaksu on 20 euroa.

Maksa jäsenmaksusi tilille:
800017-750541

Kirjoita viestiosaasi nimesi ja yhteystietosi (kuten katuosoitteesi lehteä varten)!

Jäsenmaksuun sisältyy neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Sivari&Totaa-li-lehti, joka kertoo aseistakieltäytymisestä ja antimilitaristisesta toiminnasta eri puolilla maailmaa.

Osta AKL:n tukituotteita:

UUTUUKSIA: englanninkielistä antimilitaristista kirjallisuutta, elektroninen sytytin, kierrätettyjä ja luomupuuvillaisia T-paitoja

Tuotteita voi tilata AKL:n keskukselta (p. 09-7568 2444, 040-836 2786, tilaukset@akl-web.fi). Myös paikan päälle toimistolta voi tulla ostoksille ma tai to klo 14-18. Minimitalaus 4 euroa, jos maksu ei ole tilauksen mukana. Postikulut lisätään hintaan. Pankkiyhteys: Sampo 800017-750541. Jäsenhinnat (suluissa) ovat voimassa vain Helsingin toimistolta ostettaessa.

Farewell to Arms 3 -CD 10€ (8€)

Kynät 1€

Sytytin 2€

Antimilitaristiset T-paidat

- Tavallinen luomu 16€ (14€)

- Strech luomu 16€ (14€)

- Ladyfit Fruit of the Loom 12€ (11€)

- Ladyfit stretch luomu 16€ (14€)

Reilun kaupan kangaskassi 5€

Rintamerkit 1€

Pinssit 2€

Pamfletit ja Kirjat

www.akl-web.fi/yhdistys/myyntituotteet

Tulevaa:

AKL järjestää kuljetuksen

Lähde bailaamaan Roskildeen!

Aseistakieltäytyjäliitto järjestää Antimilitaristisen yhteis- matkan Roskilden festivaaleille Tanskaan 29.6.-8.7.2008. Laadukas bussi, viihtyisä tunnelma, reilusti aikaa vietettäväksi myös Kööpenhaminan kaupungissa ja festarien leirintäalueen meiningeissä. Matkan hinta on vain 130 € ja AKL:n jäsenille 120 € (ei sisällä festarilippua). Lähtö Helsingistä tai Turusta.

Ilmoittautumiset ja tiedustelut akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi tai 044-276 8080. Varaa paikkasi ajoissa, niin varmistat mahtumisesi hintalaatusuhteellaan lyömättömälle matkalle!

Lisätiedot: www.akl-web.fi

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia kuten ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhlaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaolonsa ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa maailmaa, jossa vallitsee todelli-

nen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin, vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siivilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varte-notettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle. AKL myös tukee totaaliakieltäytymistä.